

01 04 2016

Dj. 8 nr. 136

A V I Z

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (nr.108 din 17.03.2016)

Direcția generală juridică a examinat, în mod de urgență, proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780/27.12.2001 și expune următoarele.

Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.287 din 12.03.2016.

2. Proiectul de lege conține norme de modificare și completare la 34 de acte legislative care, potrivit Notei informative, au drept scop aducerea acestora în corespundere cu politicile în domeniul bugetar, fiscal și vamal bazate pe prevederile Programului de activitate a Guvernului, Strategiei Naționale "Moldova 2020", Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, vizează alinierea politicii și legislației naționale privind domeniul fiscal și vamal la ACQUIS-ul comunitar, Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPs) etc., precum și consolidarea veniturilor bugetare și simplificării administrării fiscale și vamale, relaxării agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, diminuării proporțiilor de evaziune fiscală și vamală, consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice.

Totodată, se afirmă că, proiectul de lege respectiv nu necesită efectuarea expertizei compatibilității cu legislația comunitară, deoarece nu are ca scop direct armonizarea cadrului normativ național la cel comunitar.

3. Cât privește procedura de înaintare a proiectului de lege privind politica bugetar-fiscală pe anul 2016, menționăm că acesta a fost înaintat cu încălcarea termenelor Calendarului bugetar, stabiliți la art.47 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, ținând cont de prevederile art.82 din aceeași Lege.

4. Proiectul de lege nu este însoțit de informații privind efectuarea analizei impactului de reglementare, care este obligatorie conform prevederilor art.4 și art.13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20.07.2006.

5. De asemenea, conform prevederilor art.47 alin.(6) și alin.(7) din Regulamentul Parlamentului la proiectul de lege se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării proiectului de lege, fundamentarea economico-financiară necesară implementării normelor acestuia și lista actelor legislative sau normative ce urmează a fi elaborate urmare adoptării actului legislativ respectiv.

6. Potrivit art.34 alin.(2) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, autoritățile administrației publice transmit Consiliului Concurenței spre avizare proiectele de acte legislative și normative care au sau pot avea impact anticoncurențial. Nota Informativă nu conține nici o informație privind respectarea procedurii menționate.

De asemenea, proiectul de lege conține reglementări ce țin de competența Băncii Naționale a Moldovei, avizul căruia necesită a fi solicitat, conform prevederilor art.6 alin.(4) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995.

7. Cu referire la concordanța proiectului de lege cu Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1 din 20.01.2016, atenționăm că, prevederile art.VI din proiect nu sunt în corespundere cu Capitolul IV Compartimentul D. "Politici fiscale și administrare fiscală și vamală eficientă" ale Programului. Astfel, pct.3 al compartimentului respectiv prevede consolidarea și unificarea unor impozite pentru reducerea poverii fiscale asupra mediului de afaceri, introducerea distribuției unei cote a impozitului pe venitul persoanelor fizice în funcție de locul reședinței, în scopul îmbunătățirii echității fiscale a autorităților locale. Iar pct.4 prevede introducerea cotei unice a impozitului pe venitul persoanelor fizice și juridice, precum și a unei taxe/impozit de lux pentru persoanele fizice cu venituri mari (*wealth tax*).

Obiecții de ordin tehnico-juridic

La art.I, Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi

La examinarea Art.II., care prevede expunerea într-o noua redacție a art.13¹ alin. (2) și (3) al Legii nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat, urmează a se ține cont de faptul că, acest articol a fost supus modificării prin Legea nr.71 din 12.04.2015, Legea nr.47 din 27.03.2014 și Legea nr.324 din 23.12.2013. Aceste modificări frecvente ar putea aduce atingere principiilor consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, stabilite la art.4 alin.(3) lit.b) din Legea 780/2001.

Aceeași obiecție este valabilă și pentru Art.V. al proiectului de lege.

Legea cu privire la asociațiile obștești

Art.III, considerăm că, completarea propusă la alin.(2), necesită a fi revăzută sub aspect redacțional, iar cuvântul „consumînd” necesită a fi înlocuit cu cuvântul „examinînd” sau „utilizînd”.

La art.VI, Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997

La pct.1, urmează a se argumenta necesitatea completării art.5 cu noțiunile aferente impozitului pe autovehicule, prevăzut la pct.2 și pct.75 din proiect, care urmează fi reglementat prin Titlul VI¹ din Codul fiscal.

Pct.2, conține norma de completare a art.6 alin.(5) din Codul fiscal cu o nouă lit.g) cu scopul instituirii în sistemul impozitelor și taxelor de stat a unui impozit suplimentar – impozitul pe avere (retroactiv, începînd cu 01.01.2016). Acest impozit va constitui sursă de venit la bugetul de stat fiind aplicat persoanelor fizice suplimentar impozitului pe bunurile imobiliare ce constituie sursă de venit la bugetele locale. Deși la pct.75 din proiect se propun norme de completare a Codului Fiscal cu **Titlul VI² "Impozitul pe avere"** ce reglementează raporturile juridice respective, însă **textul proiectului de lege nu conține norme de derogare de la prevederile Titlului VI din Codul fiscal "Impozitul pe bunurile imobiliare"**. Prin urmare, se constată stabilirea unei impozitări duble ale aceluiași obiect impozabil, cu achitarea plăților în bugete diferite - fără prezentarea informațiilor și argumentelor de rigoare privind determinarea estimativă a mărimii poverii fiscale pentru subiecții impozabili.

Pornind de la cele relatate, atenționăm că, Nota informativă alăturată proiectului de lege nu corespunde cerințelor art.47 din Regulamentul Parlamentului și ale art.20 din Legea privind actele legislative, deoarece: nu conține informațiile necesare privind efectuarea expertizei juridice, economice și financiare necesare determinării impactului proiectului de lege atît asupra subiecților impunerii cu impozitul pe avere, cît și asupra bugetului public național; lipsesc calculele economico-financiare privind determinarea veniturilor la bugetul de stat, precum și a cheltuielilor necesare implementării noilor reglementări.

Mai mult decît atît, Nota informativă conține informații ce duc în eroare opinia societății, afirmînd că marea majoritate a contribuabililor nu vor plăti acest impozit, însă, fără a prezenta informațiile statistice necesare. O simplă analiză a criteriilor stabilite la art.287¹⁵ denotă faptul că, sub incidența normelor în cauză cad majoritatea apartamentelor cu 3 odăi, construite în ultimii 15 ani conform proiectelor noi, precum și casele de locuit aflate în orașe și municipii, deoarece spațiul locativ dat în exploatare, cu reparația finisată de 120m², estimat la prețurile de piață, de regulă, depășește suma de 1,5 mil. lei (echivalentul a 68 mii euro/75 mii dolari SUA).

Astfel, urmează a se concretiza, de ce au fost luate ca bază criteriile menționate (ex. nu 135 m² sau 180m²), care este scopul real (proiectarea imobilelor în așa mod ca spațiile acestora să nu depășească dimensiunea de 119.99m²), și dacă au fost examinate efectele indirecte ale normelor în cauză (divizarea/împărțirea bunului în cote părți, subestimarea valorii acestora, riscuri de corupere a evaluatorilor, contestarea în instanța de judecată a actelor de evaluare, diminuarea veniturilor estimate la bugetul de stat, și respectiv a bugetelor locale). La aplicarea impozitului dat nu se prevăd înlesniri fiscale și diferențieri pe categorii de imobile în dependență

de destinația acestora, fapt care poate duce la apariția unor dificultăți în procesul de aplicare. De asemenea, modul de evaluare/reevaluare a bunurilor imobiliare necesită a fi revăzut și pus în aplicare pînă la intrarea în vigoare a reglementărilor noi, fapt imposibil, reieșind din caracterul retroactiv de punere în aplicare a normelor începînd cu 01.01.2016 (a se vedea art.XXXV din proiect).

Cît privește cota impozitului în mărime de 0,8% din suma minimă de 1,5 mil. Lei, care este egală cu 120 000 lei (6000 dolari SUA), aceasta nu este argumentată în nici un fel, fapt inadmisibil în cazul proiectului de lege ce stabilește politica bugetară și fiscală a statului.

Pentru determinarea oportunității normelor invocate, urmează a se examina suplimentar concordanța acestora cu prevederile Constituției Republicii Moldova, principiile generale ale legiferării stabilite prin Legea privind actele legislative, principiile legislației fiscale, precum și cu practica jurisdicției constituționale. Aceasta rezultă și din opinia expusă de Ministerului Justiției prin scrisoarea nr.03/3688 din 17.03.2016, care invocă riscul de impozitare dublă a cetățenilor, precum și din Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege, efectuat de Centrul Național Anticorupție, care conține unele obiecții ce țin de modul de redactare a normelor și necesitatea revizuirii și concretizării cadrului legislativ în vigoare în vederea asigurării unei aplicabilități corecte.

Reieșind din scopul proiectului de lege expus în Nota informativă, precum și din pct.4 al Compartimentului D. din Capitolul VI al Programului Guvernului Republicii Moldova pe anii , noțiunea de *impozit pe avere* presupune instituirea unui impozit unic pe proprietate/pe bunuri aplicat persoanelor fizice, cu excepția terenurilor. Astfel, orice obiect impozabil urmează a fi reglementat de Titlul VI² din Codul fiscal, alte reglementări în acest sens fiind excluse din textul acestuia. Or, denumirea impozitului și denumirea titlului respectiv nu corespund cu conținutul și pot duce la interpretări diferite și contradictorii în raport cu norme constituționale și ale legislației civile în vigoare.

Dacă se dorește reglementarea impozitului pe bunurile imobile a persoanelor fizice într-un capitol/secție separat, sau se încearcă implementarea unui impozit pe obiecte de lux, faptul dat urmează a fi explicat, argumentat și reglementat în mod clar și fără echivoc, pentru a exclude orice interpretare de ordin juridic și conceptual. În acest sens, ținem să amintim că, unul dintre argumentele discutate anterior în procesul de examinare a oportunității impozitării unor obiecte de lux, a fost *evaluarea bunurilor respective*, precum și capacitatea administrativă și financiară a autorităților competente în asigurarea aplicării normelor de reglementare. Autorii proiectului de lege urmează să prezinte informații privind rezultatele evaluării bunurilor imobiliare ale persoanelor fizice în Republica Moldova și evaluarea politicilor publice în domeniu.

Potrivit art.58 din Constituție, cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale. Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.

Cu referire la practica jurisdicției constituționale, la examinarea proiectului de lege se va ține cont de aprecierile Curții Constituționale expuse prin Hotărîrea nr.19

din 28.06.2007. Astfel, Curtea a reiterat că, conform art.6 al Codului fiscal, impozitarea se desfășoară potrivit principiului echității fiscale, care presupune tratarea egală a tuturor persoanelor fizice și juridice, ce activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. La acel moment, rezultatele evaluării bunurilor imobiliare cu destinație locativă din municipii și orașe, inclusiv din localitățile aflate în componența acestora, cu excepția satelor (comunelor), au demonstrat că valoarea estimativă a unui imobil în municipiul Chișinău diferă esențial de valoarea unui imobil similar din alte localități ale țării.

Iar prin Hotărârea nr.18 din 19.06.2015, Curtea Constituțională a menționat că, în virtutea prevederilor constituționale stabilite la art.58, *legiuitorul este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în așa fel încât să nu vină în contradicție cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca un drept subiectiv garantat.* În acest sens, Comisia Europeană, în Cauza Wasa Liv Ömsesidigt, Försäkringsbolaget Valands Pensionsstiftelse și un grup de aproximativ 15000 de persoane contra Suediei, a reținut că *dispozițiile art.1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la protecția proprietății, recunosc autorităților naționale competența de a decide perceperea de impozite, alte taxe sau contribuții, potrivit aprecierii necesităților politice, economice și sociale. Așa fiind, obligarea unui contribuabil la plata unui impozit sau a altei contribuții nu ar putea fi contrară dreptului la respectarea bunurilor sale, decât dacă cel interesat ar fi obligat să admită o sarcină insuportabilă (pct.76 și pct.77).*

Prin așezarea justă a sarcinilor fiscale se înțelege subordonarea sistemului de impozite și taxe unui principiu de echitate pentru a nu deforma egalitatea de șanse, pentru a exclude orice privilegiu sau discriminare. De asemenea, se dă formă juridică principiului de justiție socială, care corespunde caracterului social al economiei statului, ținând seama de necesitatea de protecție a păturilor social-vulnerabile (a se vedea, Constituția Republicii Moldova: comentariu, pag.234. Editura ARC 2012).

Astfel, considerăm că, prin adoptarea normelor proiectului de lege în redacția propusă, se va admite stabilirea unei sarcini insuportabile pentru gestionarea proprietății unor persoane și încălcarea unor interese particulare ale cetățenilor, garantate de Constituție și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acestea fiind obiect de examinare a Curții Constituționale.

Suplimentar, atenționăm că, normele prevăzute la art.XXXV din proiect privind punerea în aplicare a reglementărilor art.VI, pct.2 și pct.75 referitoare la impozitul pe avere începând cu 01.01.2016, la fel, pot face obiect de examinare la Curtea Constituțională, deoarece prevăd punerea în aplicare retroactiv a normelor ce sunt în defavoarea contribuabilului, înrăutățind situația financiară a contribuabilului, fiind în contradicție cu prevederile art.22 din Constituție ce garantează neretroactivitatea legii.

Referitor la norma de completare a art.6 alin.(6) din Codul fiscal cu o nouă lit.a²), examinată în conexiune cu norma de completare prevăzută la pct.75, care prevede completarea Codului fiscal cu un nou titlu "Titlul VI¹ Impozitul pe autovehicule", atenționăm că, în cazul dat nu se prevede instituirea unui impozit

dublu, ci excluderea taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate pe teritoriul Republicii Moldova din sistemul taxelor rutiere achitate la bugetul de stat și includerea acesteia în sistemul taxelor locale. În sensul dat, nu este clar, de ce titlul respectiv, conținând reglementări privind taxele locale, ne se propune a fi plasat după Titlul VII "Taxele locale" din Codul fiscal.

În contextul normelor prevăzute la pct.75 și pct.85 din proiect, pct.2 urmează a fi completat cu o normă de modificare a art.6 alin.(10) din Codul fiscal, care face referire la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova (cu punerea în aplicare începând cu 01.01.2017) .

Concomitent, art.IV din prezentul proiect de lege care prevede modificarea Regulamentului cu privire la constituirea și utilizarea fondului rutier, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.893-XIII din 26.06.1996, urmează a fi completat cu norme de modificare în contextul celor propuse la art.VI pct.2 și pct.75 în sensul excluderii reglementărilor aferente taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate pe teritoriul Republicii Moldova ca sursă de venit la Fondul rutier, cu punerea în aplicare a acestora concomitent.

Respectiv, se va completa art.XXXV alin.(1) din proiect cu norme de trimitere la punctele respective ale art.IV.

La pct.3, care prevede expunerea art.7 alin.(5) în redacție nouă, ce conține norme de trimitere la art.6 alin.(10) din Codul fiscal, atenționăm că, normele de reglementare cuprinse în textul acestor alineate au devenit complexe și necesită a fi revăzute din punct de vedere structural și redacțional. Acestea conțin reglementări de ordin material și de ordin procedural, se referă la diferite elemente ale impozitării, locul și procedura de achitare, precum și excepții și derogări, ce necesită a fi sistematizate și aduse în corespundere cu cerințele art.6 alin.(8) lit.b) din Codul fiscal, art.4 alin.(3) și art.19 lit.a) și lit.b) din Legea nr.780/2001 în vederea asigurării caracterului clar și accesibil normelor acestora. În acest sens, considerăm oportună delimitarea normelor alin.(10) al art.6 într-un articol separat (art.6¹) cu divizarea și divizarea acestora în alineate separate, care vor include și concretizările necesare prevăzute la pct.3.

La pct.4, urmează a fi explicată necesitatea normei de completare, reieșind din prevederile art.12 pct.4), care definește noțiunea de venit impozabil.

La pct.5, atenționăm că, nu este clară necesitatea normei de modificare. Titlul art.17, în redacția propusă nu corespunde cu conținutul, deoarece presupune că articolul conține reglementări privind impozitarea venitului proprietarului decedat și a modului de stingere a obligației fiscale a acestuia, însă aceste reglementări sunt stabilite la art.43, art.174 și art.186 din Codul fiscal. Totodată, pentru a exclude tălmăcirile diferite ale normelor legislației în vigoare, urmează a se concretiza situațiile când dreptul de proprietate asupra unor bunuri se consideră data înregistrării bunului (imobil) în modul stabilit de legislație.

*La pct.6, atenționăm că, atribuirea la surse de venit impozabile a altor venituri care nu au fost specificate la literele menționate și care nu sunt neimpozabile conform legislației fiscale, poate duce la apariția unor interpretări diferite și contradictorii în raport cu prevederile art.11 alin.(1), care stabilesc principiul interpretării tuturor îndoielilor apărute la aplicarea legislației fiscale în favoarea contribuabilului. Norma respectivă poate aduce atingere conceptului general și principiilor de bază ale impozitării prevăzute la: art.6 alin.(8) lit.b) din Codul fiscal, din care rezultă expres că la stabilirea impozitului pe venit se aplică *principiul certitudinii impunerii* - existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale: art.6 alin.(9), potrivit căruia *la stabilirea impozitului pe venit se determină elementele: obiectul impunerii, subiectul impunerii, sursa de plată, unitatea de impunere, cota de impunere, termenul de achitare, facilitățile fiscale*; art.12 pct.4) care definește *noțiunea de venit impozabil*; art.14 care stabilește expres care este *obiectul impunerii la impozitul pe venit*; Capitolul 11¹ ”Metodele indirecte de estimare a venitului impozabil al persanelor fizice”, etc.*

Potrivit ar.58 și art.132 din Constituție, cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice. Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale. *Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege. Impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective. Orice alte prestări sînt interzise.*

Astfel, în lipsa determinării concrete a obiectului impunerii pe veniturile ce nu sunt prevăzute de legislația fiscală ca impozabile, toate îndoielile urmează a fi interpretate în favoarea contribuabilului și nu pot fi supuse impozitării.

*La pct.8, normele pct.2¹), pct.3¹) – pct.3³), urmează a fi revăzute din punct de vedere redacțional pentru a fi aduse în corespundere cu cerințele art.19 din Legea nr.780/2001. Considerăm că în redacția propusă de autori normele menționate vor crea multiple dificultăți de ordin juridic în procesul de aplicare. De exemplu în frazele ”...valuta străină față de care Banca Națională a Moldovei nu cotează leul moldovenesc, atunci conversiunea are loc în două etape...valuta străină este recalculată în altă valută străină față de care Banca Națională a Moldovei cotează leul moldovenesc ... se folosește metoda directă de corelație între cursurile acestor valute străine...” este utilizat un limbaj impropriu celui utilizat în legislația fiscală și financiară. Noțiunea de conversiune deși se utilizează în unele acte ale BNM, ține de *conversiunea împrumuturilor* și nu de *operațiunile de schimb valutar*. Iar frazele: *documentele de însoțire a furnizorului; perioada care s-a scurs; atunci; diferența de curs valutar /dintre suma indicată /dintre suma reflectată inițial în contabilitate și suma achitată efectiv reprezintă venitul sau pierderea pe parcursul perioadei/ sau în anul precedent/ anului fiscal curent, etc.*, reprezintă o expunere în formă liberă a ideii autorului, ce urmează să fie redactate în modul corespunzător pentru a fi admise spre dezbateri în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.*

Art.3 din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară definește noțiunile de operațiuni valutare, moneda națională, valută străină, valori valutare, curs valutar și reglementează raporturile juridice în domeniu. Dacă se dorește specificarea în textul normelor Codului fiscal a modului de calculare a venitului impozabil ținând cont de diferențele cursului de schimb valutar în cazul plăților efectuate prin intermediul mijloacelor financiare emise de organul autorizat al unui stat nerecunoscut de Republica Moldova, atenționăm că, acestea nu se încadrează în noțiunea de valută străină. Astfel, pentru a beneficia de facilitățile legislației fiscale la calcularea impozitului pe venit, contribuabilul urmează să determine în contract valuta străină în care se vor efectua plățile (altă decât mijloacele ce nu se încadrează în noțiunea de valută străină definită). Prin urmare, necesitatea normei propuse la pct.2¹) nu este justificată, deoarece utilizarea terminologiei legislației în vigoare permite aplicarea normelor acesteia în sensul dorit de autori fără specificări inutile.

Cu referire la normele pct.3¹), acestea la fel sunt inutile, deoarece legislația în vigoare permite înțelegerea corectă atât a noțiunilor de *dată a efectuării tranzacției*, cât și de *dată a achitării plăților pentru mărfuri și servicii*.

La pct.3²), necesitatea primei propoziții nu este clară, dacă nu se dorește definirea noțiunii de diferență de curs valutar (necesitatea definirii căreia, la fel nu este justificată, reieșind din prevederile art.12 pct.6) din Codul fiscal) și este de prisos deoarece nu conține norme juridice de reglementate. Adoptarea sau neadoptarea normei prevăzute a doua propoziție, de asemenea, nu va avea efecte juridice.

Considerăm că, reglementările propuse la pct.8 nu se atribuie la categoria de norme juridice primare și urmează a fi prevăzute în actele normative subordonate legii (regulamente, metodologii etc.).

Atenționăm asupra faptului că, în Parlament se află la examinare proiectul de lege nr.113 din 18.03.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară. Prevederile proiectelor de legi respective urmează a fi coordonate între ele, în vederea excluderii unor eventuale contradicții de reglementări concurente și utilizării unei terminologii juridice constante și uniforme specifice domeniului vizat. De asemenea, în acest sens, urmează a fi solicitată opinia Băncii Naționale a Moldovei, conform prevederilor art.6 alin. (4) și alin.(4) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995.

La pct.17, norma de modificare a art.84 alin.(3) necesită a fi revăzută din punct de vedere redacțional, pentru a exclude tălmăcirile diferite (a se vedea obiecțiile din prezentul aviz, referitoare la pct.3 din proiect).

La pct.18, în contextul modificării propuse, atenționăm că cuvântul "patron" se utilizează în mai multe norme cuprinse în Titlurile I și II din Codul Fiscal. Nu este clar, de ce se propune substituirea acestuia doar în alin.(1) și alin.(1¹) din art.88.

La pct.23, a se vedea obiecțiile din prezentul aviz expuse la pct.8 al art.VI.

La pct.33, atenționăm că în Parlament se află la examinare proiectul de lege nr.313 din 02.09.2015, ce conține reglementări similare, fapt ce implică necesitatea aplicării art.56 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului.

La pct.44, se va concretiza și defini noțiunea de *platformă de interoperabilitate*, cu scop de rigoare juridică și redacțională.

La pct.46, pct.47 și pct.48, atenționăm asupra necesității de coordonare a acestora cu normele cuprinse în titlurile I și II din Codul fiscal (art.5 pct.15), lit.d) și pct.36); art.13 alin.(1) lit.a), art.14 alin.(1) lit.a), art.18 lit.a), art.71 alin.(2) lit.r)) referitoare la *activitatea profesională* independentă, pentru a exclude tălmăcirile diferite și contradictorii. Normele juridice cuprinse în punctele respective invocă criterii suplimentare, care nu se conțin în alte norme fiscale, cum ar fi *deținerea licenței sau autorizației* în domeniu. De asemenea, se va concretiza capacitatea tehnică de administrare fiscală pentru aplicarea normei fiscale cu caracter permisiv de utilizare a codului fiscal personal sau a unui cod fiscal diferit de către contribuabil și posibilitatea schimbării acestuia pe parcursul activității.

La pct.54, normele propuse la alin.(1) și alin.(3) necesită a fi concretizate și argumentate. La alin.(3), ultima propoziție, norma de referire la autoritățile sau instituțiile competente, în redacția propusă, conține elemente de coruptibilitate și urmează a fi revăzută și concretizată.

La pct.62, cuvintele "nu vor fi considerați subiecți ai estimării *numai referitor* la bunurile imobiliare menționate" necesită a fi concretizate pentru a exclude apariția unor tălmăciri diferite și contradictorii.

La pct.64, ultima propoziție a normei de completare urmează a fi omisă, ca fiind de prisos. Totodată, urmează a se examina riscurile de tergiversare a termenului de verificare fiscală suspendat, atât în sensul neadmiterii apariției unor elemente de coruptibilitate, cât și a respectării principiului reglementării normelor cu caracter procedural prin acte legislative, conform art.14 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235 din 20.07.2006. Întru respectarea principiului accesibilității actului legislativ, pct.64 poate fi completat cu o normă de trimitere la norma juridică de reglementare specială.

La pct.66, norma alin.(5) la art.231, la fel, urmează a fi omisă, ca fiind de prisos.

La pct.83, normele art.299 pct.2), pct.3) pct.3¹) din Codul fiscal, supuse modificării, urmează a fi examinate în conformitate cu prevederile art.37 alin.(2) lit.b) din Legea nr.780/2001, care stabilesc intervenirea abrogării pentru evitarea paralelismelor în legislație. Normele menționate dubleză noțiunile definite la art.1 din Codul subsolului și urmează a fi substituite cu o normă de trimitere la normele respective.

La Art.VII. se propune modificarea și completarea Legii cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997

La pct.3, art.11 este necesar a fi expus potrivit normelor de tehnică legislativă, după cum urmează:

”3. Articolul 11:

alineatul (6), se completează în final cu *textul:*”

La pct.5, în textul art.17² alin.(2), litera d) se completează în final cu textul „și/sau informațiile deținute de organul vamal la momentul evaluării”. Potrivit autorului, completarea dată are drept scop extinderea instrumentelor ce pot fi utilizate de organul vamal, pentru a determina valoarea corespunzătoare a mărfii. Cu toate acestea, considerăm că norma dată comportă un caracter coruptibil, acesta manifestându-se prin faptul că organului vamal, în lipsa unor criterii prestabilite referitoare la veridicitatea informațiile, dispune de o anumită marjă de libertate în procesul determinării valorii în vamă a mărfurilor.

La pct.6, art.28 se propune a fi completat cu litera z²), însă noțiunea utilizată, cât și poziția tarifară la care se atribuie marfa nu corespunde Legii 172 din 25.07.2014. Astfel, cuvântul „dealizatorii” se va substitui cu cuvântul „dializatoarele” pentru a fi în conformitate cu Ordinului Serviciului Vamal nr.483 din 14.12.2015 cu privire la clasificarea dializoarelor, iar poziția tarifară se va expune corespunzător Legii 172 din 25.07.2014.

Art.IX, Legea nr.1540-XIII din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului

La pct.3 se propune de a completa art.3, cu noțiunea de „*punerea în liberă circulație pe piața internă*” – furnizarea pentru prima dată spre distribuire, consum sau utilizare a unui produs pe piața internă din Republica Moldova, în cursul unei activități comerciale desfășurate cu titlu profesional, fie în schimbul unei plăți, fie gratuit;. Considerăm că, cuvintele „pentru prima dată” pot genera diferite interpretări, în condițiile în care, conform redacției actuale, plata pentru furnizarea, consumul sau utilizarea unui produs se va efectua doar pentru prima dată.

La pct.8, autorul proiectului de lege intervine asupra modificării art. 12 prin care se stabilesc categoriile de mărfuri scutite de plata pentru poluarea mediului. În lipsa oricăror argumente cu referire la raționamentul modificărilor respective, considerăm că, acordarea scutirilor la plata pentru poluarea mediului nu corespunde politicilor privind protecția mediului, motiv pentru care sugerăm excluderea din proiectul de lege a art.12.

La **art.14 alin.(1) și alin.(6)**, în sensul respectării normei art.19 lit.e) a Legii 780/2001 potrivit careia terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă, propunem substituirea cuvântului „poluatori” cu cuvântul „plătitori”.

La pct.11, în care se propune abrogarea Anexei nr.3, constatăm că, prin abrogarea dată, se exclud plățile pentru folosirea gazului petrolier lichefiat și a gazului natural comprimat. Deși, prin același proiect de lege, la art.7 alin.(2) se propune ca normativele de plată să se expună în anexa nr.8, totuși aceste normative

nu se regăsesc în anexa dată. În aceste condiții, considerăm inutilă abrogarea Anexei nr.3.

Art.X, Legea nr.93-XIV din 15.07.1998 cu privire la patenta de întreprinzător

La pct.1, articolul 3 alineatul (6), cuvintele „dacă în patentă nu este indicat altfel” se înlocuiesc cu textul „cu excepția cazurilor în care conform legislației pentru desfășurarea unor genuri de activitate indicate în anexa la prezenta lege este necesară autorizația autorității administrației publice locale sau certificatul eliberat de autoritatea publică de specialitate”. Potrivit notei informative, modificarea în cauză prevede racordarea prevederilor Legii cu privire la patenta de întreprinzător la prevederile Legii cu privire la comerțul interior, prin care se specifică că, în autorizația de funcționare se indică amplasarea unității comerciale/locului pentru vânzare. Atragem atenția că, potrivit art.1 alin.(2) lit.g, în patentă se indică locul de desfășurare a activității în baza patentei, iar art.4 alin.(4) stabilește că, în cazul în care, conform legislației, pentru desfășurarea unor genuri de activitate este necesară autorizația autorității administrației publice locale, la cererea de eliberare a patentei sau de prelungire a termenului ei de valabilitate se anexează autorizația respectivă. Considerăm că norma, în redacția propusă de autor, nu face decât să dubleze prevederile deja existente în prezenta lege.

Totodată, atenționăm că în Parlament se află la examinare proiectul de lege nr.117 din 22.03.2016, care prevede la art.II pct.2, abrogarea alin.(4) al art.4 din Legea supusă modificării. Proiectele de legi respective urmează a fi coordonate pentru asigurarea concordanței depline ale normelor acestora.

La pct.3 potrivit căruia textul „alin.(8)” se exclude din conținutul normei art.8 alin.(1) litera a), considerăm că este inutilă, mai mult, *necesită a se concretiza alineatele exacte ale art.3, nerespectarea cărora ar avea ca efect încetarea valabilității patentei*. Astfel, în forma propusă de autor, în conținutul art.8 va fi indicat de 2 ori ca temei pentru încetarea valabilității patentei interdicția de transmitere a patentei unei alte persoane – la lit.f) și la lit.a). Totodată, atenționăm că nu poate constitui temei de încetare a valabilității patentei o normă cu caracter permisiv ce se conține la alin.(9) al art.3 sau o normă cu caracter supletiv ce se conține la alin.(6) a art.3.

La pct.8, poziția 2.41 coloana 1 din Anexă necesită a fi revăzută din punct de vedere redacțional, astfel cuvintele „comercializarea lor” se înlocuiesc cu cuvintele „comercializarea acestora propriu confecționate”;

Art.XIII, Codul vamal nr.1149-XIV din 20 iulie 2000

La pct.1, textul „alte informații relevante” utilizat în sensul explicării noțiunii de „citație de audit post vămuire/reverificare” conține elemente de coruptibilitate, deoarece permite organului vamal de a decide referitor la informațiile ce necesită a fi prezentate, în lipsa unei enumerări exhaustive ale categoriilor de informații.

Definițiile propuse pentru noțiunile de „analiza riscurilor”, „evaluarea riscurilor”, „profil de risc” și „indicatori de risc” nu corespund cu definițiile date acelorași noțiuni prin Hotărîrea Guvernului nr.1144 din 03.11.2005cu privire la

aprobarea Concepției sistemului de administrare a riscurilor în Serviciul Vamal. Astfel, în vederea respectării normei art.19 lit. c) și e) a legii 780/2001, urmează ca definițiile date să fie revizuite în vederea uniformizării cadrului legal existent.

La pct.3, norma de completare a art.17 cu alin.(5) prevede introducerea în Codul vamal a normei cu privire la nedivulgarea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, cu caracter confidențial sau secret comercial, utilizate în cadrul administrării riscurilor, iar în urma implementării acestor prevederi, întreg procesul de administrare a riscurilor va avea un statut cu accesibilitate limitată. Considerăm că, limitarea dreptului de acces al autorităților publice centrale este una excesivă, în condițiile în care acestea ar putea constitui surse importante în procesul de identificare și evaluare a consecințelor nerespectării legislației în Republica Moldova. Sugerăm autorilor examinarea posibilității de acces a autorităților publice la aceste informații oficiale, precum - Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Fiscal de Stat, Procuraturii Generale.

La pct.5, art.49², alin.1, textul „organul vamal nu are suspiciuni” necesită a fi revizuit și substituit cu criterii prestabilite, astfel, se va evita caracterul de incertitudine al normei, precum și evitarea exercitării de către organul vamal a unor atribuții excesive. Totodată, obiecția este valabilă și pentru sintagma „nu creează suspiciuni cu privire la buna-credință a solicitantului” utilizată la pct.4, aceasta fiind contrară principiului previzibilității și transparenței reglementării activității de întreprinzător, consacrată la art. 4 al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235 din 20 iulie 2006.

La art.49², alin.(3), este necesar de corectat norma la care se face trimitere - alin.(1) pct.5) și alin.(2) pct.2), în condițiile în care norma de la alin.(1) este compusă din 4 puncte, iar norma alin.(2) este compusă din litere.

*La pct.6, norma art.124 alin.(1²) prevede introducerea conceptului privind amânarea termenului de plată a drepturilor de import și care presupune acordarea dreptului agenților economici care dețin statutul de agent economic autorizat (AEO) de a achita drepturile de import aferente mărfurilor importate după depunerea declarației vamale în termen de 10 zile calendaristice din momentul validării acesteia, cu condiția constituirii unei garanții în quantum deplin al drepturilor de import. Prevederile menționate au drept scop ajustarea legislației vamale naționale la prevederile comunitare în domeniu. Astfel, potrivit art.110 al Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, *autoritățile vamale autorizează, în baza unei cereri depuse de persoana interesată și sub rezerva constituirii unei garanții, amânarea plății cuantumului taxelor de plătit.* Cu referire la perioada de amânare a plății, norma art.111 stabilește termenul de 30 de zile. În vederea apropierei legislației RM de cea a UE, propunem revizuirea termenului propus de 10 zile calendaristice și stabilirea unui termen maxim de 30 de zile. În acest sens, urmează a fi examinată posibilitatea de substituție a textului „*Prelungirea termenului**

de plată nu poate depăși 10 zile calendaristice de la validarea declarației vamale” cu textul „Prelungirea termenului de plată se autorizează în baza cererii solicitantului, pe perioada indicată de acesta, dar care nu poate depăși 30 de zile calendaristice de la validarea declarației vamale.”

La pct.8, considerăm că textul redacției propuse la alin.(4) al art.127¹¹ este expus într-o manieră care nu este specifică normelor de tehnică legislativă, motiv pentru care se impune reformularea sa, prin prisma normelor de la art.19 lit.a) și lit.b) din Legea nr.780/2001.

La pct.12, textul „, , cu excepția cazurilor de existență a unor suspiciuni de fraudă vamală” utilizată pentru completarea art.164¹ litera c), cauzează incertitudine normei și oferă organului vamal atribuții excesive, motiv pentru care necesită a fi exclus.

La pct.13, completarea art.174 alin.(1¹), nu corespunde normei stabilite la art.32 al Legii nr.780/2001, potrivit căreia articolul are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei. Astfel, alin.(1¹) prevede forma electronică a declarației vamale, iar cazurile în care declarația vamală se depune pe suport de hârtie urmează a fi stabilite într-un alineat separat.

La pct.15, în varianta actuală a Legii, alin.(4) al art.184³ stabilește termenul de 3 zile lucrătoare în intervalul cărora Serviciul Vamal urmează să informeze agentul economic, spre deosebire de norma propusă de autori, care nu instituie un asemenea termen, motiv pentru care sugerăm completarea alin.(3) în acest sens.

La pct.17, ținem să atragem atenția asupra completării art.186 cu alin. (4), potrivit căruia *terenurile atribuite organelor vamale în scopuri vamale, amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat, pot fi date în arendă în baza unui contract încheiat în modul stabilit de lege, prin negocieri directe*. Considerăm că, norma propusă de autor contravine Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05.04.2007 precum și Codului funciar al RM. Astfel, potrivit art.41 al Codului funciar, persoanele care dau în arendă terenuri proprietate de stat sînt Guvernul și autoritățile administrației publice locale în limita competenței lor. Totodată, art.(2) alin.(5) al Legii nr.91/2007 prevede posibilitatea ca terenurile din domeniul public pot fi date, în administrare ministerelor sau altor autorități ale administrației publice centrale. În acest caz, concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor din domeniul public se fac, prin hotărîre de Guvern. La fel, se va ține cont și de norma alin.(7) al aceleiași legi, potrivit căreia concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor se fac prin licitație publică.

Cu privire la soluția legislativă propusă, autorii nu oferă o argumentare detaliată a normei date, rezumîndu-se prin a face referire doar la faptul că completarea dată vizează Secțiunea a 28¹-a „Condițiile generale și procedura de selectare a agentului economic – partener la crearea zonei de control vamal”. Totodată, semnalăm asupra faptului că, norma în cauză nu conține prevederi ce ar

stabili aplicarea acesteia în exclusivitate agenților economici – parteneri la crearea zonelor economice libere, motiv pentru care sugerăm examinarea suplimentară a normei, luându-se în considerare obiecțiile expuse.

În aceeași ordine de idei, considerăm că norma de completare nu se încadrează conceptual în conținutul art.186 - Zonele de control vamal și semnalăm că art.16 al Codului vamal prevede atribuirea de terenuri organului vamal.

La pct.18 se propune completarea cu Secțiunea a 28¹-a, care prevede introducerea condițiilor generale și a procedurii de selectare a agentului economic-partener la crearea zonei de control vamal. Întru executarea normelor art.34 alin.(2) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, proiectul de lege vizat urmează a fi supus examinării și avizării de către Consiliul Concurenței.

Art.XVI, Legea nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat

Potrivit modificărilor propuse la art.51, se exclude sarcina prezentării de către contribuabil a certificatului privind lipsă sau existență restanțelor la bugetul public național în cazul autentificării contractului de înstrăinare și contractului de gaj al bunurilor supuse înregistrării. Ținem să precizăm că, prin modificarea operată prin același proiect de lege, la art.32 alin.(2) al Legii cu privire la asociațiile obștești, se stabilește expres acordarea accesului Ministerul Justiției la sistemul informațional automatizat al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „Contul curent al contribuabilului”, iar acest certificat va fi generat automat. Spre deosebire de aceasta, dreptul de acces al persoanelor care desfășoară activitate notarială la sistemul informațional automatizat al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „Contul curent al contribuabilului” nu este asigurat, fapt ce va genera lipsa datelor privind existență sau nu a restanțelor la bugetul public național în momentul autentificării contractului de înstrăinare și contractului de gaj al bunurilor supuse înregistrării.

Art.XX, Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr.220-XVI din 19.10.2007

Atenționăm asupra inexistenței art.31¹ în conținutul Legii, în contextul completării operate la *pct.3*.

Art.XXII, Codul Contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008

La pct.2, propunem enumerarea exactă a tuturor documentelor, predarea premeditară a cărora prevede aplicarea sancțiunii contravenționale, și excluderea abrevierii „etc.”

Art.XXV, Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160 din 22 iulie 2011

Pentru a se asigura o expunere în ordine succesivă a normelor de modificare, urmează a fi revăzută poziția compartimentelor din Anexă, astfel încât compartimentul Inspectoratul Fiscal Principal de Stat va preceda compartimentul Serviciul Vamal și nu invers.

Art.XXX, Codul transporturilor rutiere nr.150 din 17 iulie 2014

La examinarea normei urmează a se ține cont de faptul că, în Parlament se află la examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.57 din 06.03.2015, care prevede expunerea într-o nouă redacție a art.19 alin.(3).

Art.XXXI, Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014

La art.XXXI, modificările aduse Codului educației au ca finalitate anularea unui șir de facilități fiscale acordate agenților economici care oferă locuri pentru stagiile de practică ale studenților, pentru angajarea absolvenților în primul an după absolvire sau care investesc mijloacele proprii în dezvoltarea sistemului de educație. Modificarea dată este argumentată prin faptul că, principiile generale ale impozitării în Republica Moldova, principiile evidenței veniturilor și cheltuielilor deduse se stabilesc în Codul fiscal și legile pentru punerea în aplicare a titlurilor respective ale Codului fiscal. Cu toate acestea, modificările în acest sens și care ar viza facilitățile fiscale respective nu au fost introduse în textul Codului fiscal. Ținem să precizăm că, modificarea adusă Codului educației nu corespunde Capitolului X pct.16 al Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018, care prevede stimularea implicării mediului economic în educație.

Argumentele expuse supra, se vor lua în considerație la examinarea modificării aduse Legii privind bursele private nr.130 din 11.04.2014, care prevede abrogarea **art.13 alin.(2)**, potrivit căreia sumele alocate bursei private reprezintă cheltuieli deductibile din impozitul pe venit. Odată cu abrogarea acestei norme din conținutul Legii nr.130/2014, urmează a fi completat art.24 al Codului fiscal cu o normă în acest sens.

Art.XXXIII, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014

La pct.7, textul „poate utiliza temporar” utilizat la **art.62 alin.(10)** creează incertitudine și poate fi supus interpretărilor multiple, motiv pentru care sugerăm revederea și îmbunătățirea sub acest aspect a redacției alin.(10).

În acest sens, norma art.16 alin.(11) al Legii bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12.04.2015 oferă claritate la acest subiect, iar termenul în care Ministerul Finanțelor urmează să restituie soldurile de mijloace financiare utilizate temporar din conturile autorităților/instituțiilor publice la autogestiuie, este de pînă la sfîrșitul anului bugetar.

La pct.11, prin modificarea **art.82 alin.(1)** se propune amînarea termenului de punere în aplicare a prevederilor legii cu privire la elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind limitele macrobugetare pe termen mediu. Ținem să precizăm că, începînd cu 1 ianuarie 2015, Legea nr.181/2014 a intrat în vigoare, cu excepția unor norme, acestea punîndu-se în aplicare de la 1 ianuarie 2016. Astfel, normele Legii nr.181/2014 și-au produs efectul, iar propunerea privind punerea în aplicare a unor norme din 1 ianuarie 2018 este inoportună.

Art.XXXIV, Legea nr.71 din 12 aprilie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Norma de abrogare a unor norme juridice cuprinse într-un act legislativ de modificare și completare, și care nu au intrat în vigoare, contravine principiilor consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice, prevăzut la art.4 alin.(3) lit.b) din Legea nr.780/2001 necesită a fi argumentată suplimentar.

Totodată, în contextul modificărilor propuse, atenționăm asupra necesității de completare a art.XXXIV cu pct.3, care să prevadă excluderea din art.XXVI alin.(1) al Legii nr.71/20015 a textului "a articolului IV punctul 1 referitor la art.5 pct.43), punctul 3, punctul 8 referitor la art.24 alin.(13), punctul 59 referitor la art.134 alin.(1) lit.e), punctul 84 referitor la art.257 alin.(5¹)," care prevede punerea în aplicare a normelor propuse spre abrogare începînd cu 1 ianuarie 2017.

La art.XXXV, termenul de punere în aplicare a legii de la 1 aprilie 2016 urmează a fi revăzut pentru a nu se admite aplicarea retroactivă a acesteia și încălcarea eventuală a prevederilor 76 din Constituție, Legii privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale* nr.173-XIII din 06.07.1994 și ale Legii privind actele legislative nr.780/2001. Potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr.32 din 29.10.1998, Legea adoptată în conformitate cu art.74 și promulgată în conformitate cu art.93 din Constituție urmează a fi publicată în mod obligatoriu în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova":

- a) legea publicată în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" intră în vigoare:
- la data publicării, inclusiv în cazurile cînd această dată nu este prevăzută expres în textul legii;
 - la data prevăzută în textul ei, dar care nu poate precede data publicării legii;
- b) legea nepublicată în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" este inexistentă pînă la data publicării ei;
- c) legea nepublicată în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" este inexistentă pînă la data publicării ei;
- d) modul de intrare în vigoare a legii se referă atît la lege în întregime, cît și la părțile ei componente.

Proiectul de lege poate fi transmis spre examinare în Parlament, ținînd cont de obiecțiile expuse în prezentul aviz.

Oportunitatea adoptării proiectului de lege, ține de competența exclusivă a Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**